

Ο «ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ» του Β Κορνάρου, το δραματοποιημένο λαϊκό ανάγνωσμα το Κρητικό Κύκλου προσφέρεται για ποικίλες έρευνήσιμες - θεατρικές αναγνώσεις. Η ποιητικότητα του, ο μύθος του, η δραματολογική δομή του, ο λαογραφικός του πλούτος, το ιστορικό - κοινωνικό του φόντο, οι πολιτιστικές επιρροές της Αναγέννησης και η χρησιμοποίησή του για τρεις περίπου αιώνες σάν λαϊκού ανάγνωσματος στην Κρήτη, είναι στοιχεία που άφορουν μια σύγχρονη προβληματισμού σκηνική έρμηνεία του έργου.

Η «Θεατρική Συντεχνία», παρά το νεαρό της σύνθεσης και τη λιγότερη δραστηριότητά της, αποδείχθηκε άξια στο τόλμημά μας να παρουσιάσει αυτό το δυσδιάστατο και δύσβατο άκμα και για έμπειρους τεχνίτες του θεάτρου κείμενο, κάνοντας όχι μόνο μια ωραία παράσταση, αλλά μια νέα και ενδιαφέρουσα έρμηνευτική πρόταση.

Η παράσταση του Νίκου Αρμάου έχει την άρετή να αντίλει από τα στοιχεία που αναφέραμε στον πρόλογο, όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν ένα εύφρωςμένο λαϊκό θέαμα, χωρίς να ξεπέφτει ή να αποδυναμώνεται η ποιότητα και η κριτική αντιμετώπιση του μύθου, των προσώπων και του κοινωνικού και ήθρογραφικού τους περιβάλλοντος.

Ο σκηνοθέτης έλυσε με φαντασία και σκηνική αντίληψη τα προβλήματα που δημιουργεί ο κατά μεγάλο μέρος αφηγηματικός χαρακτήρας του έργου. Η μετατροπή του αφηγηματικού μέρους σε διαλογικό και παραστατικό (εικονιστικό), η υπόδυση από τον ίδιο ήθοποιό του αφηγητή (που υποδηλώνει τον ποιητή) και του Έρωτοκρίτου, πρόσδωσε στο κείμενο μια θεατρική λειτουργικότητα χωρίς να το αποσπεί από τη φυσική του αποστασιοποιητική διάσταση. Η παραστατική αφήγηση, ο διάλογος, η εξισορρόπηση του δραματικού με το έπικό και ποιητικό στοιχείο, αξιοποιημένα όλα μέσα από λαϊκές θεατρικές φόρμες, υποκρύπτουν ένα εύστοχο κρι-

τικό σχολιασμό με τη μορφή του «θεάτρου μέσα στο θέατρο».

Ο εύελκτος και αισθητικός σκηνικός διάκοσμος, τα λαϊκά κοστούμια και οι θαυμάσιες κούκλες του Στ. Μπονάτσου, η θεατρική διακριτικότητα της ζωντανής μουσικής και των τραγουδιών του Χρ. Χάλαρη, η εύρηματική κινησιολογική δουριά του Μ. Γκούτη μορφοποίησαν ένα σύνθετο λαϊκό κλίμα, όπου κινήθηκαν με κέφι οι ήθοποιοί.

Από τον ελιγομελή θίασο, ξεχωρίζει με τις υποκριτικές - κινησιολογικές της ικανότητες η Γ. Κορνέλάτου. Ο Δ. Αδελιώτης έχει εύαισθησία. Όσοσο, δεν περνά εύελκτα από τον αφηγητή στον Έρωτοκρίτο, δεν διαφοροποιείται και διατηρεί το λόγο του σε ισόπεδους και χαλαρούς ρυθμούς. Ο Ν. Αϊβαλής στους πολλούς μικρούς ρόλους του έδειξε την υποκριτική του γκάμα. Η εύαισθησία της Κ. Μακαλιδάκη δεν κάλυπτε την άπειρία της. Με θεατρικότητα και νύρο απόδοσε τον Καραμανίκη ο Α. Βαρούχας. Η Ε. Βουτυρά πρέπει να ξεπεράσει την υποτονικότητά της.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ Ανατολικής Μακεδονίας του ΚΘΒΕ μετά την περιοδεία του στην περιοχή — για τις ανάγκες της οποίας ιδρύθηκε — εμφανίστηκε στην «Έκφραση '80», με την κωμωδία του Σπ. Μελά «Ο μπαμπάς εκπαιδεύεται» (1935). Έργο, που αμφι-

«ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ»

του Βιτσέντζου Κορνάρου,
από τη «Θεατρική Συντεχνία».

«Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΕΤΑΙ»

του Σπύρου Μελά,
από το Θέατρο Ανατολικής Μακεδονίας

βάλλουμε πιά κατά πόσο προσφέρεται για πνευματική και θεατρική καλλιέργεια, του στερημένου από τόσα και τόσα κοινού της Αν. Μακεδονίας. Γιατί, άραγε, επιλέχτηκε σάν ένα κτήριο μιας κρατικής σκηνής; Μήπως, γιατί αυτό απαιτούσε η ελιγομελής στελέχωση του θιάσου ή η αντίληψη ότι το κοινό της έπαρχίας πρέπει να καλλιεργηθεί θεατρικά, αρχίζοντας με πρωτόλεια ή ακίνδυνα έργακια; Το μέχρι σήμερα ρεπερτόριο των περιφερειακών κρατικών και των ήμικρατικών θεάτρων, δικαιολογεί τους παραπάνω συλλογισμούς.

Αυτός είναι, όμως, ο στόχος κι ο προσρισμός της θεατρικής αποκέντρωσης; Και συμφωνεί μ' αυτόν το κοινό της έπαρχίας, που πληρώνει ακριβά μαζί με όλο το λαό για τη δημιουργία θεατρικών μονάδων; Για το ζήτημα του ρεπερτορίου, της στελέχωσης και της σύνδεσης των κρατικών και ήμικρατικών θεατρικών μονάδων με τους τοπικούς φορείς και τις θεατρικές — γενικότερα πολιτιστικές — ανάγκες τους, ασχολήθηκε και προηγουμένα η στήλη. Το ένα κτήριο έργο του ΘΑΜ και του ήμικρατικού Θεάτρου Πελοποννήσου, έρχονται να ενισχύσουν την άποψη, ότι τουλάχιστον «βάλτσας», αν όχι με μια υποπτη θεατρική πολιτική, υπηρετούν την έπαρχία οι περισσότερες κρατικές (παραστήματα) και ήμικρατικές σκηνές.

Η παράσταση του ΘΑΜ, σε σκηνοθεσία Π. Παπαϊωάννου φιλοδόξησε και το πέτυχε να δώσει στην κωμωδία του Μελά μια κοινωνική διάσταση, υπογραμμίζοντας την ήθική βάση και τη σκοπιμότητα που υποκρύπτουν οι κάθε λογής πιέσεις της αστικής πρδς τη λαϊκή τάξη. Ακριδώς επειδή μια τέια διάσταση λείπει από το έργο (το οποίο προσανατολίζεται σε μια διακωμώδηση του λαϊκού ιαδερνιάρη, που αναγκάζεται να μάθει τους εκαλούς τρόπους της υψηλής κοινωνίας) η παράσταση ξεφεύγει από το χαρακτήρα της κωμωδίας. Μετατρέπεται σε κοινωνική σάτιρα, αν και γλυστρά κάπως στη μελλοδοματική καταγγελία.

Σ' αυτό το πνεύμα κινήθηκαν και οι έρμηνείες των ήθοποιών. Ο Δ. Παγουλάτος χρησιμοποίησε τα κωμικά στοιχεία του ρόλου του σε μια φυσική σχέση με το ψυχολογικό πρόβλημα του λαϊκού πατέρα. Ο Γ. Καλατζάπουλος μορφοποίησε τον άνθρωπο που αλλοτριώνεται σινειδητά, περνώντας σε μια άλλη κοινωνική τάξη. Ο Γ. Μαννής έπλασε με φαντασία και χιούμορ τους μικρούς ρόλους του. Ο Κ. Καραγιώργης, η Ε. Απέργη, αποτελεσματικοί στη διαμόρφωση του ήθικού κλίματος των αστών. Θεατρικότητα είχαν οι μικροί ρόλοι που απόδωσαν οι Κ. Σαντάς και Π. Βεργίδης.